

Jaarlijks onderzoek onder vrijwilligers 2016

Sinds 2012 voert Resto VanHarte een jaarlijks onderzoek uit onder haar vrijwilligers. Dit jaar is er een aparte versie gemaakt voor incidentele vrijwilligers (mensen die, al dan niet uitgezonden via een bedrijf/sponsor, een dagje komen helpen). In voorgaande jaren maakten we nog geen onderscheid tussen vast of incidenteel. Hierdoor is een vergelijking niet zomaar te maken. Daar waar een verklaring in afwijkende percentages met voorgaande jaren mogelijk uit de splitsing gegeven kan worden, zijn de percentages onder de incidentele vrijwilligers bijgevoegd.

In totaal hebben 118 vrijwilligers de enquête ingevuld, 89 vaste en 29 incidentele. Ongeveer fiftyfifty vrouwen en mannen. In leeftijd variërend van 15 tot 86 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 48,5 jaar (15 tot 78 jaar bij de incidentele vrijwilligers en gemiddeld 38 jaar).

Ook qua opleidingsniveau, culturele achtergrond, type huishouden en bezigheden naast werken bij VanHarte is de groep vrijwilligers divers in haar samenstelling. (bij de vaste vrijwilligers is ruim de helft (55,8%) “laag” opgeleid (maximaal MBO2 niveau),ruim een kwart (27,9) heeft een “middelbare” opleiding (maximaal 4 VWO). 16,3% heeft een “hogere opleiding”.

De vaste vrijwilligers werken gemiddeld bijna twee jaar bij een Resto (21 maanden) en gemiddeld werken zij 7,5 uur per week, meer dan de helft (57,3%) werkt gemiddeld één keer in de week, ongeveer een kwart (25,8%) twee keer en 16,9% werkt gemiddeld meer of minder dan 1 of 2 keer per week.

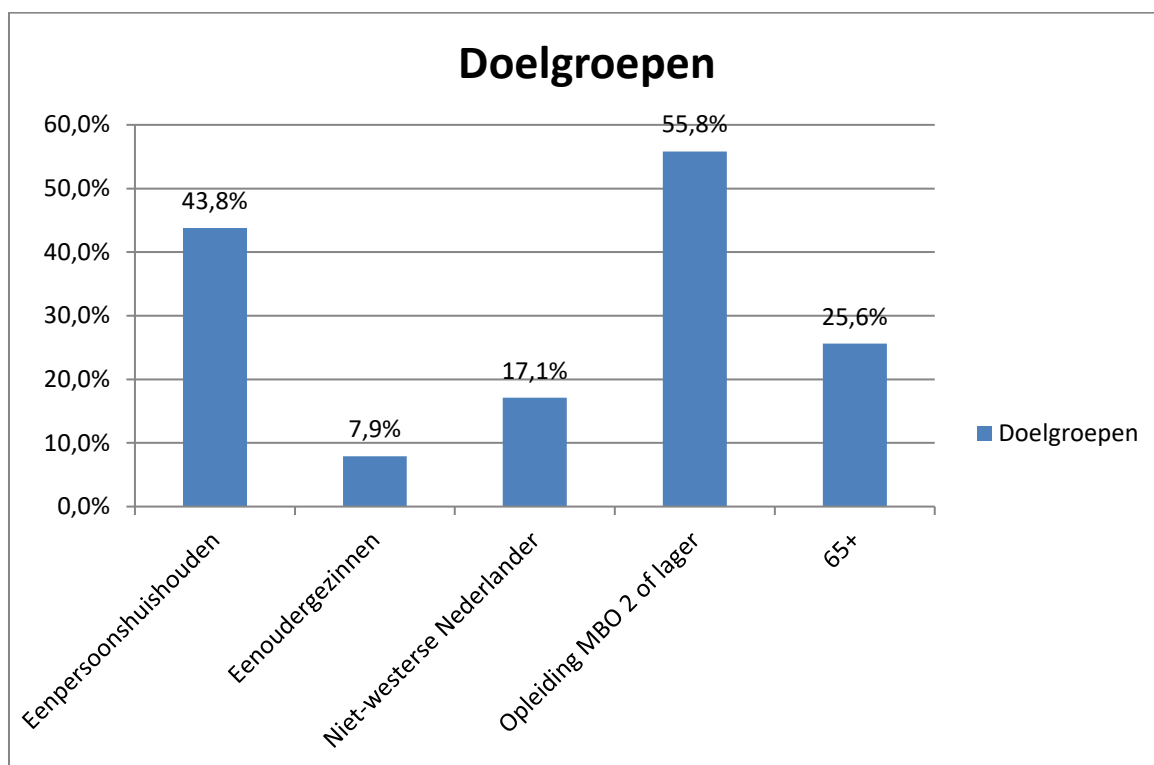
Doelgroepen

Ook onder (vooral de vaste) vrijwilligers komen veel mensen voor die tot de doelgroepen van Resto VanHarte worden gerekend:

- Alleenstaanden, eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen
- Niet-westerse Nederlanders
- Mensen zonder baan, uitkeringsgerechtigden
- Ouderen
- Mensen met een lage sociaaleconomische status¹

(Machielse 2006 en SCP 2011)

¹ In de enquête is dit gekoppeld aan het opleidingsniveau, mensen met een opleidingsniveau van MBO 2 of lager. Dit is maar 1 factor die de sociaaleconomische status bepaald.

Figuur: percentages doelgroepen onder vaste vrijwilligers

De percentages onder de incidentele vrijwilligers zijn resp. 29,6%– 11,1% – 7,1%– 57,1%– 10,3%²

Activiteit die de meeste tijd kost naast werken bij VanHarte

Een betaalde baan	14,8%
Ander vrijwilligerswerk	42,0%
Onbetaald werk zoals Huismoeder/vader	32,1%
Studie/School	12,3%

Figuur 2: Tijdsbesteding naast VanHarte door vaste vrijwilligers³

² Tot en met 2014 was er nog geen splitsing in vast of incidenteel, maar werden de percentages van de totale groep vrijwilligers gegeven.

³ Deze vraag is dit jaar niet gesteld aan de incidentele vrijwilligers. (een aantal vrijwilligers hebben meerdere antwoorden gegeven, vandaar dat het gecumuleerd percentage boven de 100% uitkomt)

Meedoenprogramma en Sociale contacten

Van alle vaste vrijwilligers geeft 62,9 procent aan de activiteiten die rondom de maaltijd worden georganiseerd (het Meedoenprogramma) ook zelf daadwerkelijk mee te maken. Van deze groep geeft de helft (50,0%) aan meer te zijn gaan bewegen, (57,4%) geeft aan meer op de hoogte te zijn van de organisaties in de wijk. Ongeveer twee vijfde (40,5%) geeft aan meer te zijn gaan letten op gezond eten en 15,8% is meer gaan letten op zijn/haar uitgaven.⁴

In figuur 3 is te zien dat het werken bij Resto VanHarte de tevredenheid over het sociale leven vergroot en het gevoel van eenzaamheid vermindert.

Was u tevreden met uw sociale leven voordat u VanHarte bezocht? vs Bent u op dit moment tevreden met uw huidige sociale leven

	Bent u op dit moment tevreden met uw huidige sociale leven		Totaal	
	ja	nee		
Was u tevreden met uw sociale leven voordat u VanHarte bezocht?	ja	60	1	61
	nee	20	5	25
Total		80	6	86

Was u tevreden met uw sociale leven voordat u VanHarte bezocht? vs Ik voel mij, sinds ik bij Resto VanHarte werk, over het algemeen minder eenzaam

	Ik voel mij, sinds ik bij Resto VanHarte werk, over het algemeen minder eenzaam		Totaal	
	eens	oneens		
Was u tevreden met uw sociale leven voordat u VanHarte bezocht?	ja	20	36	56
	nee	18	6	24
Total		38	42	80

Figuur 3: Sociale tevredenheid en gevoel van eenzaamheid voor en na werken bij VanHarte⁵

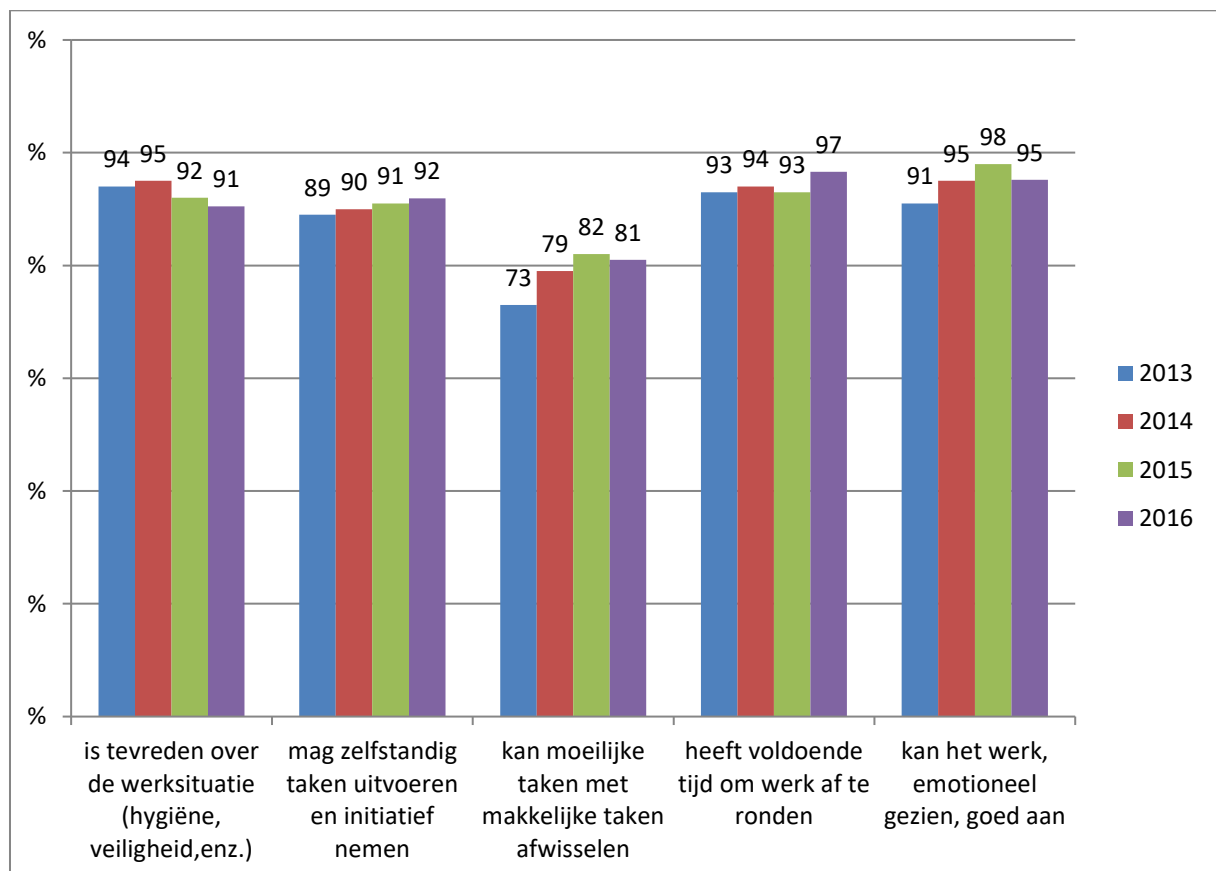
⁴ Niet alle vrijwilligers gaven een antwoord op deze vier vragen. De percentages hebben betrekking op degene die wel een antwoord hebben gegeven.

⁵ Hoewel niet het hele resultaat aan VanHarte kan worden toegeschreven, zal het wel een belangrijke factor zijn geweest.

De vrijwilligers maken door het werken bij Resto VanHarte nieuwe vrienden/kennissen, waardoor ze ook buiten het werk om meer sociale contacten hebben gekregen (75,0% dit jaar. 75,5% in 2015 en 74,5% in 2014). Ook nemen ze nieuwe vrijwilligers/gasten mee naar het Resto, gemiddeld twee keer per jaar. (in 2016 gaf 51,3% aan één of meer keer een nieuwe gast/vrijwilliger te hebben meegenomen, in 2015 was dit 56,5% en in 2014 was dit 56,1%).

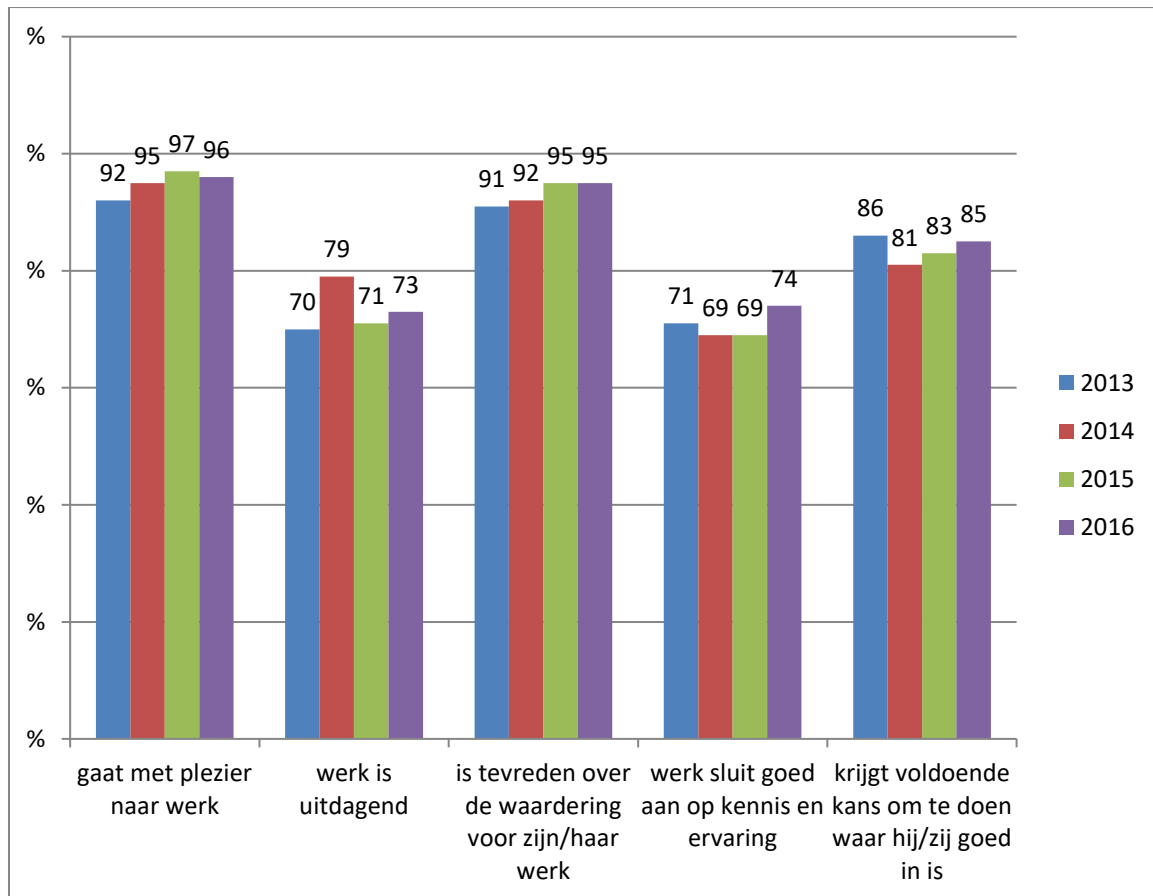
Beoordeling van het vrijwilligerswerk bij Resto VanHarte door vrijwilligers

In de enquête is de vaste vrijwilliger gevraagd naar een beoordeling van de werkzaamheden bij VanHarte. Hiervoor zijn een aantal stellingen gegeven op het terrein van werkomstandigheden, arbeidstevredenheid en samenwerking. Zij konden aangeven of ze het hiermee helemaal mee eens, eens, niet eens/oneens, oneens of helemaal oneens mee waren. In onderstaande drie grafieken per onderwerp de gecumuleerde, rekenkundig afgeronde, percentages van de vrijwilligers die het eens of helemaal eens waren met de stelling.

Figuur 4: Werkomstandigheden, percentages rekenkundig afgerond

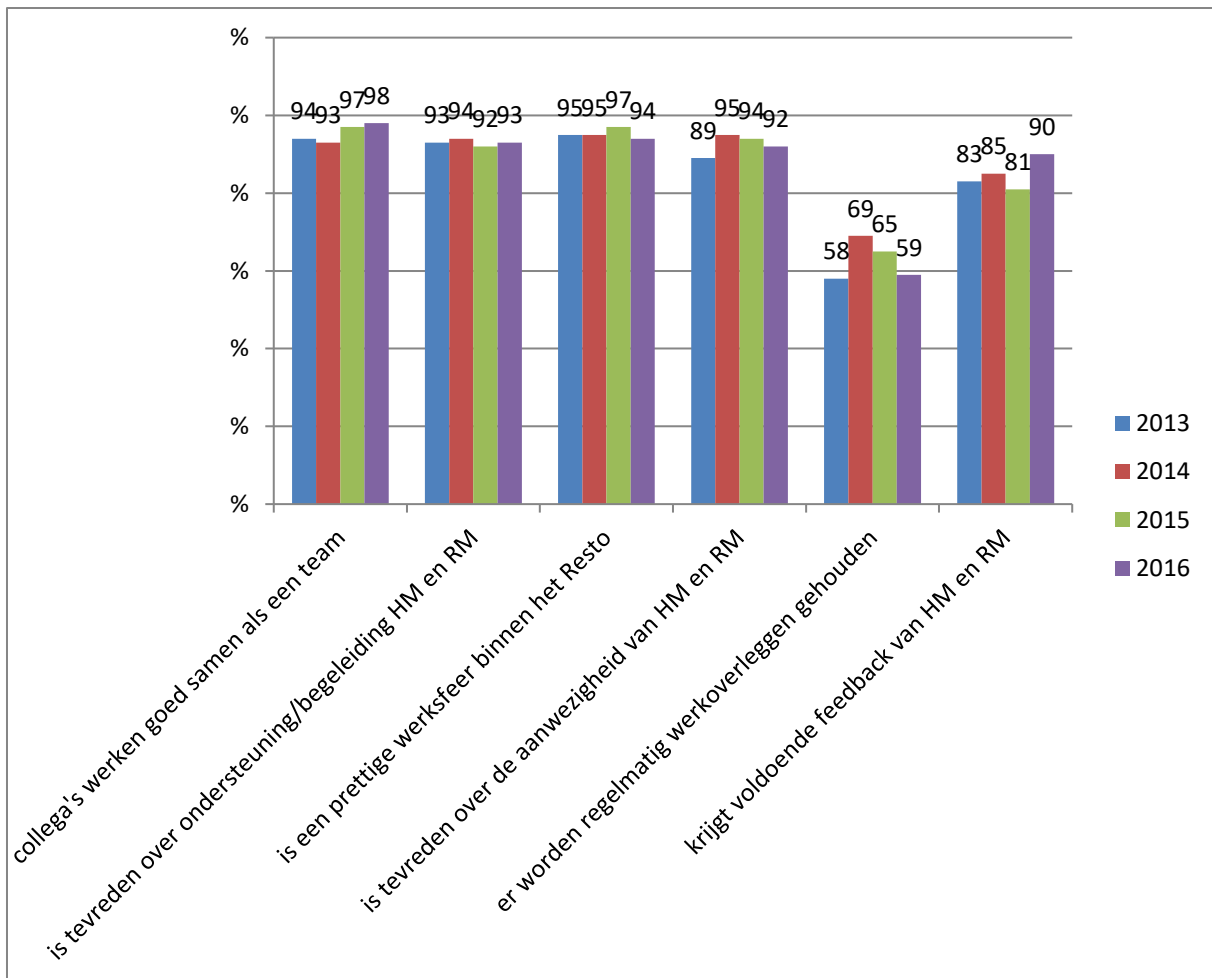
De uitkomsten zijn redelijk consistent over alle vier de jaren. De vrijwilligers beoordelen de werkomstandigheden, mate van zelfstandigheid, tijds- en mentale druk met percentages van 89 tot 98 procent naar tevredenheid. De gevarieerdheid van het werk (afwisselen moeilijke-makkelijke taken) wordt door iets minder vrijwilligers positief beoordeeld.

Figuur 5: Arbeidstevredenheid, percentages rekenkundig afgerond

Ook hier hoge scores, maar iets minder op de inhoudelijke aspecten van het werk en de aansluiting hiervan op de persoonlijke beleving.⁶

⁶ Bij de “lager-opgeleiden” lijkt het werk meer inhoudelijk aan te sluiten. Rond de 80% was het helemaal eens/eens met de stellingen over uitdaging en aansluiting, bij de “middelbaar”- en “hoogopgeleiden” lag dit rond de 60%

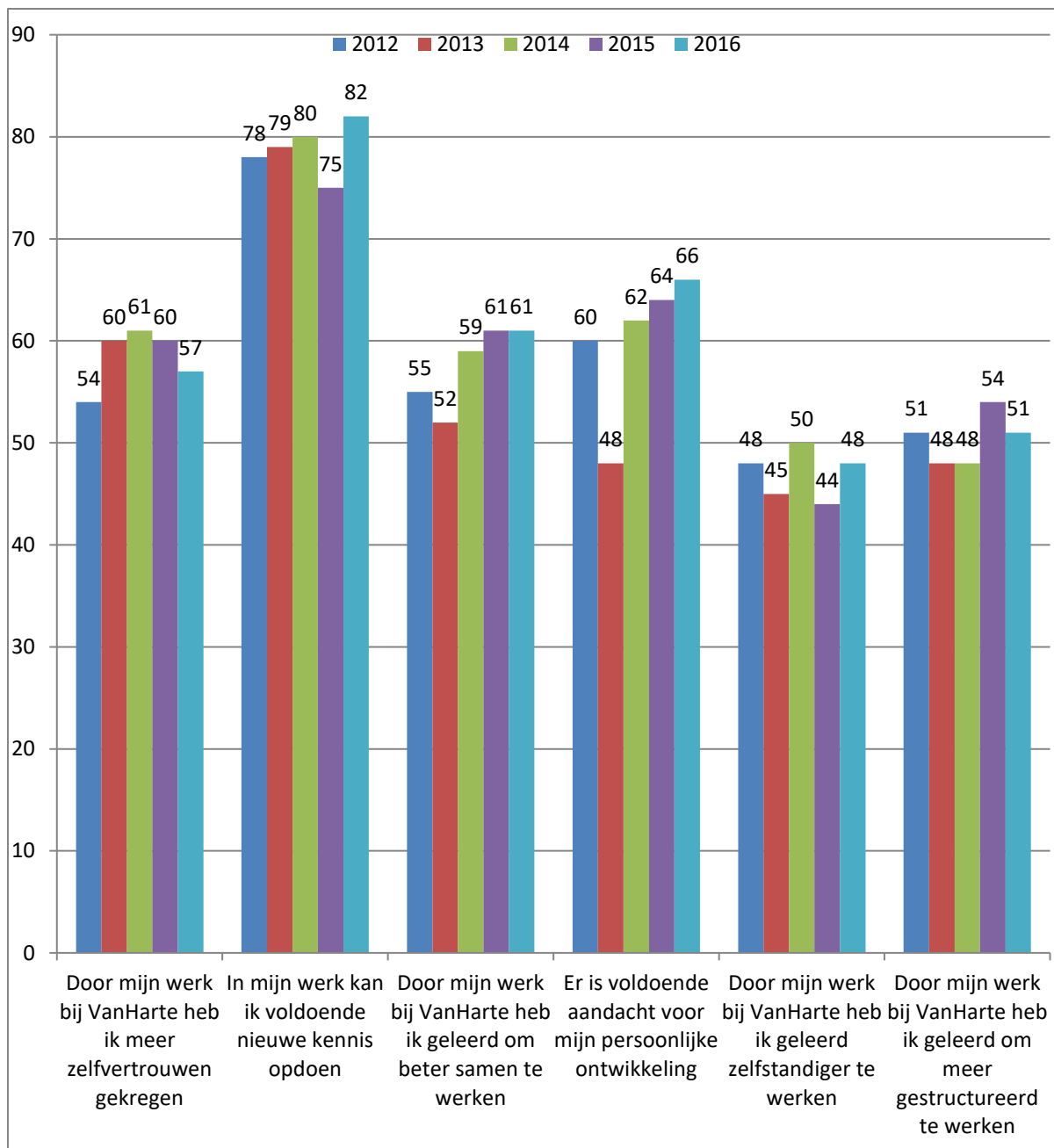
Figuur 6: Samenwerking, percentages rekenkundig afgerond

Hier ook weer consistent hoge scores over de jaren heen. Alhoewel de waardering voor de feedback van de HM en RM vorig jaar t.o.v. eerdere jaren wel een aantal procentpunten is gestegen, zou de regelmaat van het houden van werkoverleggen wellicht iets extra aandacht kunnen hebben.⁷

Mogelijkheden tot groei en ontplooiing

Het doen van vrijwilligerswerk bij Resto VanHarte heeft ook tot doel om de vrijwilligers op weg te helpen naar ander (betaald) werk. Door het verkrijgen van meer zelfvertrouwen, nieuwe kennis, het leren van samenwerken en meer zelfstandig en gestructureerd te werken en het aandacht geven aan de persoonlijke ontwikkeling van de vrijwilligers. In onderstaande grafiek de gecumuleerde percentages van de vrijwilligers die het eens of helemaal eens waren met de stelling.

⁷ Uit dit onderzoek kan niet direct geconcludeerd worden dat er te weinig of niet regelmatig genoeg werkoverleggen gehouden worden. De behoefte naar het houden van (regelmatige) werkoverleggen wordt met de huidige vraagstelling niet gepeild.

Figuur 7: groei en ontwikkeling, percentages rekenkundig afgerond

Motivatie en communicatie

De motivatie van vrijwilligers om bij VanHarte te gaan werken is zeer divers, meest genoemd worden: “het sociale karakter van het werk” (32,9%), “maatschappelijke betrokkenheid” (18,8%) en “interesse in koken en eten” (29,4%). Dit zijn ook de meest genoemde redenen om te blijven werken als vrijwilliger, terwijl hier ook “de positieve werksfeer” (16,1%) genoemd wordt. “Re-integratie” (7,1% resp. 2,3%), “het opdoen van werkervaring” (12,9%

resp. 19,5%) en “omdat het in mijn eigen wijk zit” (5,9% resp. 3,4%) worden ook genoemd, maar minder vaak dan de eerder genoemde redenen.⁸

De meeste vrijwilligers hebben Resto VanHarte leren kennen via vrienden of bekenden, vacaturebank en andere organisaties (resp. 23,3%, 22,3% en 19,7%). Andere communicatiemiddelen (stadspas, *sociale* media enz. worden minder vaak (<5%) genoemd). 17,4 procent geeft aan eerst zelf gast te zijn geweest en 7 procent via de locatie waar het Resto gevestigd is. 12,8% heeft over het Resto gelezen in een dagblad of in de wijkkrant⁹

De vrijwilligers kijken over het algemeen (weer) positief tegen de toekomst aan, waarbij velen hoop en/of plannen hebben voor een nieuwe betaalde baan of het volgen van een nieuwe opleiding. Meer dan de helft (54,3%) is het eens of helemaal eens met de stelling: “*Ik wil mij verder ontwikkelen binnen de functie die ik bij Resto VanHarte uitvoer (Kok, gastvrouw/-heer, activiteitenbegeleid(st)er*”. Bijna de helft (47,5%) heeft de afgelopen drie maanden actie ondernomen om ander werk of scholing te krijgen, of heeft dit voor de komende drie maanden gepland.

Incidentele vrijwilligers

De incidentele vrijwilligers zijn zeer gemotiveerd en hebben grote waardering voor het werk. Gemiddeld geven zij een 8,5 (op een schaal van 1 tot 10), voor hen ervaring met een dagje meewerken bij een Resto.

Voor ruim vier vijfde (84%) was het de eerste keer dat zij bij een Resto vrijwilligerswerk deden. 28,6% doet ook nog vrijwilligerswerk bij (een) andere organisatie(s).

De meesten hebben Resto VanHarte leren kennen via familie, vrienden of bekenden (32,1%) school/stagemarkt (28,6%) of via hun huidige werkgever (10,7%).

Met resp. 32,1 en 35,7% zijn het sociale karakter en maatschappelijke betrokkenheid belangrijke drijfveren om vrijwilligerswerk bij VanHarte te gaan doen. 17,9% doet het voor de werkervaring en 21,4% heeft interesse in koken-eten.¹⁰

^{8/10} Omdat hier door sommige respondenten meerdere antwoorden werden gegeven komen de gecumuleerde percentages boven de 100% uit.